

METALLITYÖVÄEN LIITTO RY:N
LUOTTAMUSMIES-
VAALIEN OHJEET



SISÄLTÖ

1 §	3
2 §	Luottamusmiehen valinta ja toimiaika	3
3 §	Luottamusmiehen tehtävät	5
4 §	Vaalien ajankohta ja tiedottaminen	6
5 §	Ehdokkaiden asettaminen	6
6 §	Ehdokkaan kieltäytyminen	8
7 §	Luottamusmiehen valinta toimikauden aikana	8
8 §	Vaalitoimikunnan valinta	9
9 §	Vaalitoimikuntien tehtävät	9
10 §	Äänestystilaisuudet	10
11 §	Äänestäminen	11
12 §	Äänioikeus	12
13 §	Äänten laskenta	12
14 §	Postiäänestys	14
15 §	Äänestystuloksen vahvistaminen	14
16 §	Ilmoitus luottamusmiehistä	15

LUOTTAMUSMIESVAALIT

1 §

Luottamusmiesvaaleissa on noudatettava Metallityöväen Liiton liittotoimikunnan vahvistamia luottamusmiesvaali-ohjeita sekä Teknologiateollisuus ry:n ja Metallityöväen Liitto ry:n välillä sovittuja luottamusmiehen valintaa, tehtäviä ja oikeuksia koskevia määräyksiä.

Mahdolliset erimielisyydet näistä ohjeista ratkaisee liittotoimikunta.

2 §

LUOTTAMUSMIEHEN VALINTA JA TOIMIAIKA

Valittujen luottamusmiesten toimiaika alkaa parittoman vuoden tammikuun 1. päivänä ja kestää kaksi vuotta kerrallaan.

Luottamusmiehellä tarkoitetaan työpaikalla Metallityöväen Liitto ry:hyn rekisteröityjen ammattiosastojen jäsenien valitsemaa pääluottamusmiestä ja luottamusmiestä sekä heille valittuja varamiehiä sinä aikana, jolloin he ammattiosaston työnantajalle antaman kirjallisen ilmoituksen mukaan hoitavat luottamusmiehen tehtäviä.

Luottamusmiehen tulee olla asianomaisen työpaikan työntekijä ja perehtynyt työpaikan olosuhteisiin sen työntekijänä sekä Metallityöväen Liittoon kuuluvan ammattiosaston jäsen.

Työpaikalla valitaan ainoastaan yksi pääluottamusmies ja työnantajan kanssa sovittava määrä varapääluottamusmiehiä sekä luottamusmiehiä ja varaluottamusmiehiä.

Pääluottamusmiehen toimialue on koko työpaikka, luottamusmiehen toimialue on työnantajan kanssa sovittu työpaikan alue. Ammattiosaston ja työhuonekunnan esityksestä tai ammattiosaston valtuuttaman henkilön toimesta sovitaan ennen luottamusmiesvaaleja paikallisesti niistä toimialueista, joille luottamusmies valitaan. Tällöin on otettava huomioon toimialueen työntekijöiden määrä ja luottamusmiehen mahdollisuudet, myös vuorotyö huomioon ottaen, tavata toimialueen työntekijät. Alue, jolla luottamusmies valitaan, määräytyy yrityksen tuotannollisiin tai toiminnallisiin näkökohtiin perustuvien luonnollisten rajojen mukaisesti. Huomiota on kiinnitettävä mm. siihen, että luottamusmiehen toimialue mahdollisimman tehokkaasti edistää neuvottelujärjestelmän mukaista asioiden käsittelyä. Samalla tulee todeta luottamusmiehille ja työnjohdolle kuuluva vastuualue ja valtuudet työsuhdeasioissa. Tiettyä tehtävää varten valittava luottamusmies valitaan kuten luottamusmies.

Osittain työstä vapautettu pääluottamusmies voi hoitaa myös toimialueen luottamusmiestehtäviä. Työstä kokonaan vapautettu pääluottamusmies ei voi toimia samanaikaisesti luottamusmiehenä. Luottamusmiehen on oltava työssä omalla toimialueellaan. Ellei luottamusmiesten valinnasta päästä sopimukseen, asia alistetaan työehtosopimuksen neuvottelujärjestyksen mukaisesti liittojen ratkaistavaksi.

3 §

LUOTTAMUSMIEHEN TEHTÄVÄT

Luottamusmiehet ovat ammattiosaston ja Metallityöväen Liiton edustajia työpaikalla. Työehtosopimuksen osana olevan luottamusmiessopimuksen mukaan luottamusmiehen pääasiallisena tehtävänä on edustaa ammattiosastoa työehtosopimuksen ja työlainsäädännön soveltamista koskevista asioista.

Luottamusmies osallistuu tarvittaessa työnantajan ja työntekijän välisiin suhteisiin vaikuttavien erimielisyyksien ratkaisemiseen. Luottamusmies vastaa ammattiosaston edustajana työrauhan ylläpitämisestä ja edistämisestä työehtosopimusjärjestelmän edellyttämällä tavalla.

Luottamusmiehen tulee osaltaan toimia yrityksen ja henkilöstön välisen neuvottelu- ja yhteistoiminnan ylläpitäjänä ja kehittäjänä, välittäen tietoa työnantajan ja työntekijäin sekä työnantajan ja ammattiosaston välillä.

Luottamusmiessopimuksessa mainittujen tehtävien lisäksi luottamusmiehen tulee edistää työpaikallaan järjestäytymistä työpaikan alueella toimivaan ammattiosastoon. Lisäksi luottamusmiehen velvollisuutena on osallistua ammattiosaston toimintaan siten, että se edistää työpaikan ja ammattiosaston välistä tiedonkulkua ja yhteistoimintaa.

Erikseen, tiettyä sovittua tehtävää varten valitun luottamusmiehen toimenkuvasta ja toimivaltuuksista sovitaan työpaikalla työnantajan kanssa kirjallisesti mahdollisimman täsmällisesti.

4 §

VAALIEN AJANKOHTA JA TIEDOTTAMINEN

Pääluottamusmiehen ja muiden luottamusmiesten vaalit järjestetään parillisen vuoden marraskuun 1. päivän ja joulukuun 31. päivän välisenä aikana, mainitut päivät mukaan lukien. Mikäli ulkopuolisista syistä johtuen vaalia ei pystytä järjestämään edellä mainittuna aikana, tulee vaalien siirtämiselle hakea lupa Metallityöväen Liitto ry:n järjestötoiminta-alueelta.

Työpaikoilla toimeenpantavien vaalien ajoista on ammattiosaston tai sen edustajan sovittava paikallisen työnantajan kanssa viimeistään 14 kalenteripäivää ennen vaaleja. Vaaleista on tiedotettava ammattiosaston jäsenille välittömästi tai viimeistään 7 kalenteripäivää ennen vaalien alkamista.

Vaaleista tiedotetaan työpaikan ilmoitustaululle kiinnitetyillä liiton painattamilla ilmoituksilla ja ammattiosaston päättämällä tavalla. Ilmoituksista on selvästi käytävä ilmi milloin ja missä vaalit järjestetään, sekä ehdokkaiden nimet ja numerot arpomisjärjestyksessä.

5 §

EHDOKKAIDEN ASETTAMINEN

- a) Luottamusmiehdokkaat asetetaan tätä varten koollekutsutussa kokouksessa. Tämä kokous on pidettävä aikaisintaan lokakuussa kuitenkin vähintään 14 kalenteripäivää ennen luottamusmiesvaaleja. Kokouksesta on ilmoitettava työpaikan ilmoitustaululla viimeistään 7 kalenteripäivää ennen kokousta.
- b) Kokoukset, jossa luottamusmiehdokkaat asetetaan tulee järjestää siten, että

- ne pidetään ensisijaisesti työpaikoilla
 - kaikilla työpaikan äänioikeutetuilla Metallityöväen Liiton ammattiosaston jäsenillä on mahdollisuus osallistua ehdokasasetteluun
 - kaikissa kokouskutsuissa mainitaan luottamusmiehesdokkaiden asettaminen, kokouspaikka ja -aika.
- c)** Pääluottamusmiehes- ja varapääluottamusmiehesvaalien ehdokasasettelukokoukset kutsuu koolle ammattiosaston tai työhuonekunnan toimikunta. Luottamusmiehesalueiden luottamusmiehesvaalien ehdokasasettelukokoukset kutsuu koolle pääluottamusmiehes toimialueittain.
- d)** Mikäli ehdokasasettelukokouksessa ei ole asetettu kuin yksi ehdokas kutakin luottamustehtävää varten, niin hän tulee kokouksen päätöksellä valituksi luottamusmieheksi. Jos kokouksessa asetetaan useampi luottamusmiehesehdokas, on järjestettävä vaali.
- e)** Asetettujen ehdokkaiden suostumus ehdokkuuteen tulee varmistaa.
- f)** Sama henkilö ei voi samanaikaisesti asettua luottamusmiehes- ja varaluottamusmiehesehdokkaaksi.
- g)** Paikallisesti voidaan sopia siitä, että pääluottamusmiehes tehtäviä hoitaa työsuojeluvaltuutettu tai päinvastoin.
- h)** Paikallisesti voidaan sopia siitä, että luottamusmiehes tehtäviä hoitaa työsuojeluasiamies tai päinvastoin.

6 §

EHDOKKAAN KIELTÄYTYMINEN

Mikäli asetettu ehdokas kieltäytyy ehdokkuudesta, on järjestettävä uusi ehdokasasettelukokous, mikäli sitä yksikin työpaikan äänioikeutettu työntekijä kirjallisesti vaatii. Ehdokkuudesta voi kieltäytyä kirjallisesti taikka henkilökohtaisesti ilmoittamalla ammattiosaston tai työhuonekunnan kokouksessa.

Jos ehdokasasettelusta, vaalien ajankohdasta ja muista niihin rinnastettavista asioista ei työpaikalla kyetä sopimaan, päättää edellä mainitut asiat Metallityöväen Liitto ry:n liittotoimikunta.

7 §

LUOTTAMUSMIEHEN VALINTA TOIMIKAUDEN AIKANA

- a) Pääluottamusmiehen tai varapääluottamusmiehen erottua tehtävästään joko sairauden, työpaikan vaihdon tai muun syyn vuoksi järjestetään seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä näiden ohjeiden mukainen luottamusmiesvaali, jossa valitaan luottamusmies jäljellä olevan toimikauden ajaksi. Jos varaluottamusmies ei asetu ehdokasasettelukokouksessa luottamusmiesehdokkaaksi, varaluottamusmiesvaaleja ei tarvitse järjestää. Kokousilmoituksessa on kuitenkin varauduttava molempiin vaaleihin. Ko. ohje koskee sekä pääluottamusmies- että luottamusmiesvaaleja.
- b) Mikäli luottamusmies valitaan päätoimiseksi pääluottamusmieheksi, tulee luottamusmiehen toimialueelle järjestää luottamusmiehen vaali.

8 §

VAALITOIMIKUNNAN VALINTA

- a) Ammattiosaston tai työhuonekunnan toimikunta valitsee vaaleja varten vähintään kolmejäsenisen vaalitoimikunnan.
- b) Ellei työpaikalla ole työhuonekuntaa, vaaleista vastaa ehdokasasettelukokouksessa valittu vaalitoimikunta.
- c) Vaalitoimikuntaa valittaessa on ehdottomasti otettava huomioon jäsenistön piirissä esiintyvät mielipidesuunnat.

9 §

VAALITOIMIKUNTIEN TEHTÄVÄT

- a) Ammattiosaston ja työhuonekunnan toimikunnat sekä vaaleja varten valitut vaalitoimikunnat ovat vastuussa siitä, että
 - äänestys toteutetaan kaikilla osaston toimialueilla
 - vaaliasiakirjat on äänestyksen keskeytyessä talletettu yhteisesti sovittuun paikkaan
 - vaaleista tiedotetaan tehokkaasti
 - vaalitoimikunnat vastaavat myös muista vaaleihin liittyvistä toimenpiteistä liiton antamien ohjeiden mukaisesti.
- b) Vaalitoimikunta arpoo asetetut ehdokkaat numerojärjestykseen ja antaa ehdokkaille arvontajärjestyksen mukaisen numeron.

Ensiksi arvotaan pääluottamusmiehehdokkaiden numerot alkaen numerosta 2. Jos on asetettu esim. 3 pääluottamusmiehehdokasta, niin arvotaan numerot 2, 3 ja 4. Tämän jälkeen arvotaan varapääluottamusmiehehdokkaiden numerot alkaen numerosta 5. Jos on asetettu esim. kolme varapääluottamusmiehehdokasta, arvotaan ehdokkaille numerot 5, 6 ja 7.

- c) Vaalitoimikunnan tulee huolehtia siitä, että jokaisella vaalipaikalla on tarkoituksenmukainen vaalisuojus, jonka on oltava sellainen, että äänestäjä voi säilyttää vaalisalaisuuden. Vaalisuojuksessa ja vaalihuoneistossa on oltava nähtävänä arvontajärjestyksen mukainen lista, josta käy selville asetetut luottamusmiehe- ja varaluottamusmiehehdokkaat ja heidän numeronsa. Muuta vaaleihin liittyvää mainontaa ei vaalipaikalla tai sen läheisyydessä saa olla.

10 §

ÄÄNESTYSTILAISUUDET

- a) Äänestystilaisuudet järjestetään työpaikalla tai sen välittömässä läheisyydessä lippuäänestyksenä suljetuin lipuin niin, että jokaisella äänioikeutetulla on esteetön mahdollisuus osallistua äänestykseen. Vaaliaika on järjestettävä niin pitkäksi ajaksi, että kaikilla vuorotyössä olevilla ja vapaapäiviään viettävillä on mahdollisuus käyttää äänioikeuttaan.
- b) Liitto painattaa vaaliliput ja ehdokasilmoitukset.

- c) Äänestystilaisuuksissa on käytettävä lukollista ja sinetöityä vaaliurnaa, jonka ensimmäisinä äänestyspaikalle saapuvien on todettava tyhjäksi. Tarkastuksen jälkeen urna suljetaan ja lukitaan. Äänestyksen keskeytyessä vaaliurna sinetöidään äänestystilaisuuksien väliseksi ajaksi ja säilytetään vaalitoimikunnan päättämässä paikassa.

11 § **ÄÄNESTÄMINEN**

Äänestäminen tapahtuu siten, että vaalitoimikunta tarkistaa jäsenen äänioikeuden. Äänestysluettelona käytetään liittomaksuperintäsopimukseen perustuvaa työnantajan laatimaa ja päaluottamusmiehen tarkistamaa tietokone- tai vastaavaa ammattiosaston jäseniä koskevaa ko. työpaikan työntekijäluetteloa.

Vaalitoimikunta pitää luetteloa äänioikeuttaan käyttäneistä merkitsemällä työntekijäluetteloon ko. jäsenen kohdalle sanan ”äänestänyt” tai muun vaalitoimikunnan päättämän merkinnän. Äänioikeuden toteamisen jälkeen annetaan äänestyslippu. Äänestäminen tapahtuu siten, että valitsija kirjoittaa vaalisuojuksessa äänestyslipussaan olevaan ympyrään sen ehdokkaan numeron, jota hän äänestää.

Äänestäjä ei saa tehdä äänestyslippuunsa muuta kuin edellä mainitun merkinnän. Vaalisuojuksessa suoritettua äänestyksen jälkeen jäsen tuo taitetun lipun vaalitoimikunnalle, joka leimaa sen osaston leimalla. Tämän jälkeen äänestäjä henkilökohtaisesti pudottaa äänestyslipun urnaan.

12 § **ÄÄNIOIKEUS**

Kaikille ko. työpaikalla toimiville SAK:hon kuuluvien liittojen ammattiosastojen jäsenille, jotka ovat työsuh- teessa samaan työnantajaan ja joihin noudatetaan Metal- lityöväen Liitto ry:n neuvottelemaa työehtosopimusta, on varattava tilaisuus osallistua sekä pääluottamusmiehen että luottamusmiesten vaaleihin.

Äänioikeus on myös lomautetuilla työntekijöillä sekä työssä olevilla liiton sääntöjen 4 §:n mukaisilla A-vapaa- jäsenillä. Uudella jäsenellä on äänioikeus, mikäli hän on liittynyt ammattiosastoon ja tehnyt perintäsopimuksen ennen vaalien alkamista.

Äänioikeus luottamusmiesvaaleissa on niillä työnteki- jöillä, jotka työskentelevät valittavan luottamusmiehen toimialueella.

Kuhunkin vaaliin osallistumisen edellytyksenä on, etteivät muihin liittoihin kuuluvat ammattiosastojen jäsenet valitse vastaavia omia luottamusmiehiä.

13 § **ÄÄNTEN LASKENTA**

Vaalitoimituksen päätyttyä työpaikoilla; saa vaaliuurnan avata aikaisintaan vaalitoimikunnan ennakkoon ilmoit- taman viimeisen äänestyspäivän ja -ajan umpeutumisen jälkeen. Urnan avaamisen jälkeen lasketaan kaikki siellä olleet äänestysliput ja merkitään lukumäärä vaalipöytä- kirjaan. Äänestyksen keskeytyessä ei saa järjestää äänes- tyslippujen välilaskentaa.

Tämän jälkeen äänestyslippu avataan ja tarkistettaessa erotetaan suoraan hylättävät ja epäselvät liput. Sen jälkeen sovitaan periaatteista, joiden mukaan epäselvät liput joko hyväksytään tai hylätään.

Tämän jälkeen lasketaan hylätyt liput, merkitään niiden lukumäärä vaalipöytäkirjaan ja liitetään äänestysmateriaaliin.

Hyväksytyt äänestysliput järjestetään niin, että saman ehdokkaan saamat äänestysliput kerätään yhteen ja laitetaan ehdokasnumeroittain nippuihin. Tämän jälkeen merkitään vaalipöytäkirjaan ehdokkaiden saamat äänimäärät.

Hyväksyttävät äänet

Yleisenä periaatteena äänten hyväksymisessä pidetään sitä, että äänestäjän tahto käy selvästi ilmi. Edellä mainituilla perusteilla hyväksytään seuraavat merkinnät äänestyslipussa:

- liput, jossa on ehdokkaan numero
- liput, jossa numeron lisäksi on ehdokkaan nimi.

Hylättävät äänet

- liput, joiden numero ei käy ilmi ehdokaslistoista
- liput, joissa on pelkkä nimi
- liput, joissa esiintyy muita piirroksia
- jos äänestyslippu on leimaamaton.

Mikäli hylkäävä päätös aiheuttaa erimielisyyttä vaalitoimikunnan jäsenten keskuudessa ja erimielisyyttä

aiheuttaneella äänestyslipulla olisi ratkaiseva merkitys vaalin lopputulokseen, voi vaalitoimikunta alistaa asian liittotoimikunnan ratkaistavaksi.

Äänten mennessä tasan vaalin ratkaisee arpa.

14 § **POSTIÄÄNESTYS**

Luottamusmiesvaalit voidaan järjestää postiäänestyksenä tapauksissa, joissa huomattava osa työsuhteessa olevista äänioikeutetuista työskentelee kaukana työpaikaltaan, tai työskentelee muissa sellaisissa työolosuhteissa, etteivät voi käyttää äänioikeuttaan, tai ovat lomautettuina.

Edellä mainituissa tapauksissa ammattiosastolla on mahdollisuus hakea lupa postiäänestykseen Metallityöväen Liitto ry:n järjestötoiminta-alueelta, joka voi myöntää luvan postiäänestyksen järjestämiseen, ammattiosaston kirjallisen hakemuksen perusteella, liittotoimikunnan vahvistamien ohjeiden mukaisesti. Lupa on haettava joka kerta erikseen.

15 § **ÄÄNESTYSTULOKSEN VAHVISTAMINEN**

Luottamusmiesvaalien äänestystulokset on vahvistettava ammattiosaston toimikunnassa vaalien jälkeen saman vuoden loppuun mennessä. Äänestystuloksen vahvistamisen jälkeen on kaikki vaaleja koskevat asiakirjat talletettava luotettavaan paikkaan vähintään 30 vuorokaudeksi, jotta ne ovat mahdollisten valitusten tai epäselvyyksien takia tarkistettavissa.

16 §

ILMOITUS LUOTTAMUSMIEHISTÄ

Valituista pääluottamusmiehistä ja luottamusmiehistä on ammattiosaston kirjallisesti ilmoitettava liittotoimikunnan hyväksymää lomaketta käyttäen:

- Metallityöväen Liitolle ja
- työnantajalle.

Pääluottamusmiehelle ja luottamusmiehille valituista varamiehistä on lisäksi kirjallisesti ilmoitettava työnantajalle, milloin he toimivat pääluottamusmiehen tai luottamusmiehen sijaisena.

Hyväksytty liittotoimikunnassa 15.9.2010

